



ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในรายวิชาปฏิบัติของนิสิตและนักศึกษาเอกดนตรีสากล สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

Musical Achievement Factors in Music Practicum: A Case Study of the Music Students in Faculty of Humanities, Phitsanulok Province

ธนวัฒน์ วิจารย์พล¹

Thanawat Wijanpon²

ธรรศ อัมโร³

Tat Amaro⁴

(Received: July 7, 2020; Revised: December 24, 2020; Accepted: January 8, 2021)

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในรายวิชาปฏิบัติของนิสิตและนักศึกษาเอกดนตรีสากล สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง นิสิตและนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 17 คน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอสรุปผลงานวิจัย จากการศึกษาพบว่า นิสิตและนักศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นฐานดนตรีตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่หล่อหลอมให้เกิดแรงจูงใจในการเล่นดนตรี เช่น การเป็นสมาชิกชมรมดนตรี หรือสภาพแวดล้อมภายในครอบครัว รวมไปถึงการเข้าร่วมบรรเลงดนตรีในพิธีกรรมทางศาสนา ปัจจัยด้านระยะเวลาการฝึกซ้อมนั้น นิสิตและนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาหลังเลิกเรียนในการฝึกซ้อม ผู้เรียนทุกคนเริ่มต้นการซ้อมจากแบบฝึกหัด ทำความเข้าใจกับบทเรียน และเมื่อฝึกฝนในระดับหนึ่ง จึงเริ่มซ้อมด้วยเมโทรโนมเพิ่มความเร็วที่ละน้อยตามความเหมาะสมจนถึงความเร็วจริง หากพบว่าเจอประเด็นที่ท้าทาย ผู้เรียนนำโน้ตในส่วนนั้นมาแยกซ้อมจนเกิดความคล่องแคล่ว จากการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษาเพิ่มช่วงเวลาซ้อมเมื่อใกล้ถึงวันสอบจริง โดยรวมกลุ่มฝึกซ้อมในสถานที่จริงก่อนสอบหรือแม้กระทั่งซ้อมในที่สาธารณะ ผู้เรียนมีความเห็นตรงกันว่า บทเพลงควรมีความสมบูรณ์อย่างน้อย 1 เดือน และสำหรับช่วงเวลาก่อนแสดงจริงควรจะเป็นช่วงเวลาผ่อนคลาย และซ้อมเพื่อทบทวนเท่านั้น ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทักษะปฏิบัติ คือ สถานที่ใช้ฝึกซ้อม โดยส่วนใหญ่ผู้เรียนใช้ห้องพักส่วนตัวในการซ้อม ซึ่งมีเครื่องปรับอากาศ และไม่มีเสียงรบกวน แต่ข้อพึงระวังคือ อาจก่อให้เกิดเสียงดังรบกวนผู้อื่น โดยเฉพาะเมื่อฝึกซ้อมในช่วงเวลากลางคืน สองประการสุดท้าย คือ ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน และการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองในการซ้อมเป็นอีกเหตุผลหลักที่ผลักดันให้ประสบความสำเร็จ ผู้เรียนที่มีอาจารย์ผู้สอนที่ความเชี่ยวชาญให้ความช่วยเหลือ และตนเองมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรี เพื่อเป็นหลักประกันให้กับหน้าที่การงานในอนาคต จะใส่ใจรายละเอียดในการฝึกซ้อมอย่างถูกวิธีและกระทำอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเปิดรับความรู้ใหม่ ๆ จากสื่อออนไลน์

คำสำคัญ: ปัจจัย ความสำเร็จ รายวิชาทักษะปฏิบัติ นิสิตนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ จังหวัดพิษณุโลก

¹นิสิตปริญญาตรี ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

²Undergraduate student, Department of Music, Faculty of Humanities, Naresuan University

³อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁴Lecturer, Department of Music, Faculty of Humanities, Naresuan University



Abstract

This research aimed to study factors into musical achievement in music practicum: a case study of the music students in Faculty of Humanities, Phitsanulok province. The number of seventeen music students, ones selected amongst second and third years, were interviewed to gain data for further analysis. The result shows that their ultimate achievement in music practicum can be traced back to high school music-based activities, during which their initial musical talents were developed. Needless to say, family support and social milieu were also significant stimuli. Committing to studying music in university, they have sacrificed their time to practice, beginning with the warming up, then trying to make a comprehensive understanding of musical assignments. After, mastering some degrees of hand dexterity, they immersed themselves in using a metronome to ensure the accuracy, initially from a practical/playable tempo to finally a desirable tempo. When encountering any of challenging techniques, they made use of a strategy of bringing those obstacles into focus: they divided those into small parts. It can be found that any deadlines to meet alerted them into awareness of contriving several strategic moves. First, they spent many more hours than usual to combat the timeline. Second, they set up a trial to ensure a perfect performance or test. The utilization of intense practice within a short duration, one group thought, would be an effective way; while the other made use of continuous practice to get gradual development. One other conducive factor into musical achievement involved an air-conditioning but noiseless practice room. For many reasons, they chose to practice in their own apartment with an awareness of keeping disturbance at minimum, especially at nighttime. The last two factors into students' musical achievement were teachers and self-motivation. It is proposed that teachers who are not only play but teach are those who can help promote effectiveness. Last but not least, self-motivation would be the best catalyst. The students knew that the continuation of practice with their being receptive to new knowledge - such as from online media to get a full comprehension of masterpieces they were assigned to play - was an additional way to activate the development.

Keywords: Factors Musical Achievement Music Practicum, Music Students

บทนำ

เป้าหมายและหน้าที่หลักของนักดนตรี คือ การตีความบทเพลงเพื่อส่งเสริมวิธีการบรรเลงผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางความคิด ซึ่งหล่อหลอมจากความเข้าใจในบริบททางวรรณกรรม และด้านองค์ประกอบทางดนตรี เพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังรับรู้สิ่งที่ผู้ประพันธ์เพลงได้รังสรรค์ขึ้น (อภิชัย เลี่ยมทอง, 2555, หน้า 30) ความสามารถทางดนตรีนั้นไม่สามารถวัดได้จากความคล่องแคล่วทางเทคนิคเพียงประการเดียว นักดนตรีต้องแสดงออกถึงความคิด ความเข้าใจ การสอดแทรกอารมณ์ตามความต้องการของผู้ประพันธ์ ดังเช่น รัศมานิคอฟ ซึ่งเป็นนักเปียโนผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งในยุคโรแมนติก ได้กล่าวว่า “ปราศจากเทคนิค ก็ปราศจากการแสดงออกซึ่งความหมายของเพลง แต่ผู้ที่มีเทคนิคหลักแหลมเกินไป ก็จะทำให้ผู้ฟังตามไม่ทัน უნงงในความหลักแหลม จนลืมนึกถึงจินตนาการ ลืมอารมณ์ของเพลงที่ซ่อนอยู่” (โกวิทย์ ชันธศิริ, 2558, หน้า 78) จากข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดเห็นของณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2545, หน้า 127) และอภิชัย เลี่ยมทอง (2555, หน้า 30) ว่าหากต้องการประสบความสำเร็จในการแสดง พวกนักดนตรีจำเป็นต้องวางแผนการซ้อมและมีวิธีการฝึกซ้อมที่มีประสิทธิภาพ

กล่าวได้ว่า การฝึกฝนการแสดงที่ถูกต้องย่อมมาจากการถูกปลูกฝังแนวคิด และวิธีการเรียนดนตรีที่ถูกต้อง กล่าวได้ว่า จากปัจจัยดังกล่าว ผู้สอนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ถ่ายทอดกระบวนการรับเข้าทางดนตรีตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง หากผู้สอนทราบเทคนิควิธีการบรรเลงที่ถูกต้องเหมาะสม ก็สามารถช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544, หน้า 97) ดังนั้นการเรียนการสอนดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาที่มีบุคลากรที่มีความสามารถ จะช่วยส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2545, หน้า 57)

สถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนดนตรีตะวันตกในสังกัดคณะมนุษยศาสตร์ ระดับอุดมศึกษา เขตจังหวัด พิษณุโลก ประกอบไปด้วย สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ตะวันตก มหาวิทยาลัยนเรศวร และสาขาดนตรีสากล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งมีความพร้อมด้านบุคลากรและหลักสูตรการเรียนการสอน หนึ่งในรายวิชาที่สำคัญของหลักสูตรคือ “รายวิชาทักษะปฏิบัติ” ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องหาความรู้ ฝึกฝนเครื่องดนตรีเอกของตนให้เชี่ยวชาญ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะความสามารถด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก อีกทั้งเป็นดรรชนีชี้วัดความก้าวหน้าของผู้เรียนได้ดีที่สุด เนื่องจากเกี่ยวข้องกับ การนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต เช่น การแสดงดนตรีต่อหน้าสาธารณะ แบบรวมวง หรือการแสดงเดี่ยว (โกวิทย์ ชันศิริ, 2558, หน้า 76) สุกรี เจริญสุข (2548, หน้า 195) กล่าวว่า การแสดงเหล่านี้อยู่ในของกระบวนการศึกษาทางดนตรี และจะเป็นหนทางนำสู่ความสำเร็จ ในกรณีนี้ มหาวิทยาลัยนเรศวรได้นำแนวคิดนี้มาปรับใช้ โดยจัดให้นิสิตขึ้นแสดงดนตรีต่อหน้าสาธารณะ ภายใต้ชื่อโครงการออเนอร์รีไซเทิล (Honor Recital) โดยคัดเลือกนิสิตที่มีทักษะการบรรเลงโดดเด่น จึงอาจกล่าวได้ว่า การวางแผนการซ้อมที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้แสดงเหล่านั้นประสบความสำเร็จในรายวิชาทักษะปฏิบัติ เพราะมีความโดดเด่นจนได้รับการคัดเลือก ดังที่อภิชัย เลี่ยมทอง (2555, หน้า 30) และริคาร์โด อีสโนลา (Ricardo Izaola) (อ้างถึงในวโรเทพ รัตนอำมพวัลย์, 2554, หน้า 41) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เล่นจำเป็นต้องเตรียมตัวฝึกซ้อมอย่างถูกต้อง เพราะการซ้อมที่ดีนำไปสู่การแสดงที่ดี ในตรงกันข้าม การแสดงที่ไม่เป็นที่น่าพอใจมักเกิดจากฝึกซ้อมที่ไม่ถูกต้อง จึงสามารถสรุปได้ว่า การฝึกซ้อมที่ดีนับเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้การแสดงมีความสมบูรณ์ ผู้แสดงสามารถควบคุมเทคนิคการบรรเลง อีกทั้งยังช่วยลดความประหม่าระหว่างการแสดง

ครูผู้สอนกล่าวได้ว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรืออาจทำให้เกิดข้อจำกัดในการเรียนการสอน ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิผล ผู้สอนควรทราบความเป็นไปได้ของผู้เรียนทั้งในด้านศักยภาพ และด้านทุนทรัพย์ที่ส่งเสริมอุปกรณ์การเรียน เพื่อให้สามารถวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสม อีกนัยหนึ่ง ผู้สอนควรตระหนักว่า ผู้เรียนมีหลายประเภท ต้องปรับใช้วิธีการสอนให้เหมาะสม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2545, หน้า 58-59) เช่น ผู้เรียนอาจมีความพร้อมไม่เท่ากันเนื่องมาจากประสบการณ์และเจตคติของผู้เรียนที่มีผลต่อแรงจูงใจในการซ้อมหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ กล่าวได้ว่า ผู้ที่มีประสบการณ์เดิมที่เอื้ออำนวย สามารถตอบสนองการเรียนรู้ได้ดีกว่า (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541, หน้า 95) ดังที่ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544, หน้า 120) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สอนควรรู้จักนำหลักการสอนที่เป็นแม่แบบเพื่อประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม แม้ว่าอาจไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดก็ตาม แต่อย่างไรก็ตาม ประการสำคัญ คือ ต้องมีจุดประสงค์การเรียนรู้ นำเสนอประเด็นการเรียนรู้ตามกระบวนการที่ส่งเสริมผู้เรียนทราบในสิ่งที่ตนต้องปฏิบัติและทบทวนบทเรียน ผู้สอนควรมีวิธีการสังเกตความก้าวหน้าของผู้เรียน อาจใช้วิธีการจดบันทึก จะช่วยให้ผู้สอนเห็นพัฒนาการของผู้เรียนได้ชัดเจน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2545, หน้า 62) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้สอนต้องดำเนินการสอนไปตามวัตถุประสงค์ ควรสอดแทรกบทเรียนที่สามารถทำให้ผู้เรียนผ่อนคลายความเครียดในการฝึกซ้อม หรืออาจใช้การพูดคุยเกลี้ยเก็ดเล็กน้อยทางดนตรี แก่วงสนทนา เพราะจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจในฝึกฝน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2545, หน้า 62)

สิ่งเร้าที่ส่งผลให้การฝึกซ้อมประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม การพัฒนาในด้านต่าง ๆ จะเป็นไปอย่างดีที่สุดหากมีสภาพแวดล้อมในการเรียนหรือการซ้อมดนตรีที่ดี กล่าวได้ว่า ควรเป็นสภาพแวดล้อมที่สามารถชักจูงให้เกิดความน่าสนใจในการเรียนการสอน คำนึงถึงการจัดห้องเรียนให้น่าสนใจ อาจมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งสิ่งของภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีอยู่เป็นครั้งคราวเพื่อให้บรรยากาศการเรียนมีความสนใจมากขึ้น อีกทั้งสภาพเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้จริงเพื่อประโยชน์สูงสุดในกิจกรรมการเรียนการสอน (ณรุทธ์ สุทรจิตต์, 2541, หน้า 114) นอกจากนี้สถานที่ซ้อมมีความสำคัญ ควรเป็นสถานที่ที่สามารถซ้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีเสียงรบกวนและไม่ควรเกิดเสียงรบกวนผู้อื่น (อภิชัย เลี่ยมทอง, 2555, หน้า 32)

การฝึกซ้อมดนตรีที่มีประสิทธิภาพควรเริ่มจากการวางเป้าหมายและวางแผนเวลา ประเด็นนี้ อภิชัย เลี่ยมทอง (2555, หน้า 31-32) และภาวไล ตันจันทร์พงศ์ (2555, หน้า 46) เห็นตรงกันว่า ผู้เรียนควรมีเป้าหมายในการซ้อมและวางแผนด้านเวลา ให้เหมาะสมกับกิจกรรมและกิจกรรมประจำวันของตนเอง ควรมีวินัย มีความสม่ำเสมอในการฝึกซ้อม โกวิทย์ ชันธศิริ (2558, หน้า 7) กล่าวว่า การที่จะก้าวเป็นนักดนตรีที่มีความเชี่ยวชาญ ผู้เรียนไม่สามารถละเลยการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอได้เลย อีกทั้งควรเป็นไปอย่างที่ถูกวิธี เนื่องจากการซ้อมที่มุ่งเน้นเพียงระยะเวลาแต่มีกระบวนการซ้อมที่ผิดส่งผลให้มีพัฒนาการที่ช้าหรือไม่เกิดพัฒนาการใด ๆ ซึ่งอาจเสียเวลาผู้เรียนไปโดยเปล่าประโยชน์ (อภิชัย เลี่ยมทอง, 2555, หน้า 31) สุรติ ประพัฒน์รังษี (2550) ศึกษาวิจัยกระบวนการฝึกซ้อมดนตรีของนักเรียนชั้นเตรียมอุดมดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และวรัญญา ศรีวรบุตร (2560) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการฝึกซ้อมดนตรีของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีสมัยนิยม คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ได้ให้ข้อสรุปไว้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการซ้อมที่ถูกต้อง และยังไม่มีอาการข้ามข้อจำกัดทางความคิด ที่สามารถมองเห็นพัฒนาการของการซ้อมของตนได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากไม่ได้มีการจดบันทึกการซ้อม หรือค้นหาแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในบทเพลง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า วิธีการฝึกซ้อมของผู้เรียนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญในการทำนายความก้าวหน้าของการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติ

จากการที่ผู้วิจัยได้สำรวจผลคะแนนเฉลี่ยรายวิชาทักษะปฏิบัติของผู้เรียนวิชาเอกดนตรีสากลชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก ในเบื้องต้นพบว่า มีนิสิตและนักศึกษาเพียง 6 คน จาก 90 คน ที่ประสบความสำเร็จได้เกรดเฉลี่ยรายวิชาปฏิบัติเท่ากับ A กล่าวคือกลุ่มผู้เรียนได้รับเกรด A และ B+ ในรายวิชาทักษะปฏิบัติ ซึ่งน่าจะส่งผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอเบื้องต้น จึงกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในรายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตกของนิสิตและนักศึกษาภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยจึงต้องการพิสูจน์สมมุติฐานข้างต้น อีกทั้งเพื่อนำผลวิจัยมาจัดกระทำเป็นข้อมูลแนวทางการฝึกซ้อมเบื้องต้น โดยมีต้นแบบมาจากการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาถึงปัจจัยส่งผลต่อประสบความสำเร็จในรายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรี

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตและนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 วิชาเอกดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ทั้งสิ้น 17 คน ประกอบด้วย นิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 11 คน และนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีสากล คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 6 คน โดยคัดเลือกจากนิสิตและนักศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ย A ในรายวิชาทักษะปฏิบัติ หรือมีเกรด B+ ได้เพียง 1 ตัว

สำหรับกรณีของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรซึ่งเป็นสถาบันที่จัดโครงการออเนอร์ไรซ์เทิลนั้น กลุ่มตัวอย่าง ต้องเป็นนิสิตที่ได้รับคัดเลือก และต้องได้เกรดในรายวิชาทักษะปฏิบัติในแต่ละภาคการศึกษาไม่ต่ำกว่า B

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทางแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ระหว่างวันที่ 10 กันยายน 2562 ถึง 15 พฤศจิกายน 2562 เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ประกอบด้วย คำถามที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการซ่อมดนตรีและคำถามเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการซ่อมดนตรีของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาถอดความ และตรวจสอบเนื้อหา ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเขียนรายงานการวิจัย เพื่อนำเสนอข้อมูลตอบใจหาคำถามและวัตถุประสงค์ของวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งตอบคำถามด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในรายวิชาปฏิบัติของนิสิตและนักศึกษาเอกดนตรีสากล สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้เพื่อให้ทราบปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกซ่อมของนิสิตและนักศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 7 คน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตและนักศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นฐานด้านดนตรีตั้งแต่ในระดับมัธยมศึกษาจากการเป็นสมาชิกของชมรมดนตรีในโรงเรียน ซึ่งหลังจากได้รับคำแนะนำจากเพื่อนหรือรุ่นพี่ ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกวงโยธวาทิตที่ทำหน้าที่บรรเลงเพลงชาติในช่วงเช้า หรือสมาชิกในวงดนตรีลูกทุ่งของโรงเรียน นิสิตกลุ่มนี้ได้ให้ความสนใจสมัครเข้าร่วมบรรเลงในวง จึงเป็นที่มาของความสนใจการฝึกปฏิบัติดนตรีอย่างจริงจัง จากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนเรียนทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีเดิมของตนเองตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษามาจนถึงปัจจุบัน แต่อีกส่วนหนึ่งมีการเปลี่ยนเครื่องดนตรีจากเดิมที่เคยเล่นและฝึกซ้อมในระดับมัธยมศึกษา เพราะให้ความสนใจกับการปฏิบัติดนตรีที่หลากหลาย จากประเด็นนี้ นารณภัส ลิมประเสริฐ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ตอน ป.2 เห็นพี่ ๆ วงดุริยางค์เขาเล่นเพลงชาติตอนเช้า ๆ ตัวเองตอนเช้าแถวไม่เคยร้องเพลงชาติเลยเอาแต่ชะเง้อดูวงดุริยางค์ว่าเค้าทำอะไรกันบ้าง เริ่มมีความรู้สึกอยากเล่นดนตรี หลังจากนั้นเห็นน้ำเล่นซิม ก็เลยขอให้น้ำสอนให้ ก็เลยเริ่มชอบการเล่นดนตรี จนพอขึ้นมา ป.4 ขอคุณครูเข้าวงดุริยางค์ ได้หัดเล่นแซกโซโฟน และเล่นมาตลอดจนถึงตอน ม.1 ไปสอบความสามารถพิเศษเข้า โรงเรียนหนึ่งในจังหวัด จนเข้าไปอยู่ได้ แต่อาจารย์ให้เปลี่ยนเครื่องมือมาเป็นคลาริเน็ต แล้วจึงได้เล่นคลาริเน็ตมาตลอด 6 ปี พอช่วงปี 1 ที่จะสอบเข้า จึงเอาคลาริเน็ตมาสอบเข้าที่มหา'ลัยนเรศวร แต่พอได้เข้ามาเรียน ตัดสินใจเลือกเรียนไวโอลิน เพราะรู้สึกว่าเป็นเครื่องที่นำเล่นเป็นเครื่องที่เราสนใจอยากจะทำเล่น น่าจะทำได้ดี สุดท้ายก็เล่นเป็นเครื่องเอกมาจนถึงปัจจุบัน”
(นารณภัส ลิมประเสริฐ, สัมภาษณ์, 28 กันยายน 2562)

ปัจจัยหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นของความสามารถทางดนตรีเกิดจากอิทธิพล และสภาพแวดล้อมในครอบครัว กล่าวคือ ผู้เรียนมีสมาชิกในครอบครัวเป็นนักดนตรี หรือผู้ปกครองให้การสนับสนุนซื้อเครื่องดนตรี ก็อาจก่อให้เกิดแรงจูงใจในการฝึกฝนดนตรี จึงกล่าวได้ว่า อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันในมุ่งมั่นในการฝึกซ้อม เช่น นิสิตและนักศึกษาที่นับถือศาสนาคริสต์ อาจใช้พิธีกรรมทางศาสนาเป็นตัวช่วยหล่อหลอมให้เกิดความรักในการเล่นดนตรี เพราะมีจุดมุ่งหมายในการเข้าร่วมบรรเลงดนตรีในพิธีกรรมทางศาสนา ในประเด็นนี้ ภาณุวัฒน์ เลิศคุณลักษณะ กล่าวว่



“ตอน ป.5 ที่โบสถ์จะมีเครื่องดนตรี อาศัยช่วงเวลาที่พวกผู้ใหญ่ในโบสถ์พัก พวกเด็ก ๆ รวมถึงตัวเราเองก็จะเข้าไปเล่นเครื่องดนตรีกัน ทำแบบนี้ซัก 3-4 ครั้ง จนรู้สึกว่ายากเล่นจริงจัง แล้วผู้ใหญ่ในโบสถ์เขาก็ค่อนข้างจะสนับสนุนเลยมาบอกแม่เราให้ส่งเราไปเรียนดนตรี ตอนก็เลยเริ่มเรียนเปียโนตั้งแต่ตอนนั้น เรียนมาเรื่อย ๆ จนถึง ม.6 เลย จนได้มาสอบเข้าที่มหา’ลัย” (ภาณุวัฒน์ เลิศคุณลักษณะ, สัมภาษณ์, 25 กันยายน 2562)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการฝึกซ้อมดนตรีของนิสิตและนักศึกษา กล่าวได้ว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเวลา ทุกคนมีเครื่องดนตรีส่วนตัวสำหรับใช้ฝึกซ้อมซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ไม่ได้มีราคาสูง นิสิตที่สนใจวงสตริงส่วนใหญ่มีงานเล่นดนตรีตามสถานบันเทิงวันละ 1-2 ชั่วโมง เฉลี่ยสัปดาห์ละ 3-5 วัน ช่วงเวลาทำงานเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3 ทุ่มถึงเที่ยงคืน อย่างไรก็ตามตารางงานบางครั้งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นนิสิตจึงแบ่งเวลาอยู่เป็นประจำในช่วงเวลา 17.00 น. ขึ้นไป ซึ่งเป็นช่วงเวลาระหว่างหลังเลิกเรียนและก่อนไปทำงาน แต่บางครั้งก็อาศัยการซ้อมสั้น ๆ ช่วงพักจากการเรียนระหว่างวัน ประเด็นนี้ ธนวัตร แซ่ลิ้ม ได้ชี้แจงว่า

“ไม่ค่อยมีเวลาซ้อมเท่าไร เนื่องจากทำงานประจำวันจันทร์ พุธ เสาร์ เริ่ม 3 ทุ่ม มีการเล่นเครื่องดนตรีขึ้นอื่นด้วย (กีตาร์ไฟฟ้า) ทำให้ต้องแบ่งเวลา และอีกปัญหาคือวินัยส่วนตัว ความขี้เกียจ เบื่องต้นวิธีแก้ก็ขยัน ๆ ซ้อม พยายามหาเวลาว่างและซ้อมให้ได้มากที่สุด เช่น ถ้าเป็นวันที่ไม่ได้ทำงานประจำก็จะเป็นเวลาที่ใช้ในการฝึกเครื่องมือเอก” (ธนวัตร แซ่ลิ้ม, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2562)

พบว่า โดยเฉลี่ยนิสิตและนักศึกษาทุกคนมีตารางซ้อมประจำของตนเอง อาจเป็นสัปดาห์ละ 2-6 วัน เฉลี่ยวันละ 1-4 ชั่วโมง แต่ในบางครั้งก็มีเหตุการณ์ที่ทำให้ขาดซ้อม เช่น เข้าร่วมกิจกรรมมหาวิทยาลัย หรือภารกิจส่วนตัว และถึงแม้ว่าไม่ได้กำหนดเวลาซ้อมชัดเจนในช่วงเวลาที่ขาดไปแบบเต็มจำนวน แต่ผู้เรียนก็พยายามใช้เวลาว่างระหว่างวันเพื่อซ้อมชัดเจนเป็นบางครั้ง เพียงแต่ไม่ได้มีความต่อเนื่อง หรือฝึกซ้อมจริงจังตามระยะเวลาที่ควรจะเป็น

กระบวนการฝึกซ้อมของนิสิตและนักศึกษาเริ่มต้นจากเล่นแบบฝึกหัดบันไดเสียงโครมาติก และสเกลตั้งแต่นั้นได้เสียงจนกระทั่งครบทั้ง 12 บันไดเสียง ทั้งหมดอาจใช้เวลาประมาณ 5 – 15 นาที ขึ้นอยู่กับผู้ฝึกซ้อม จากนั้นจึงใช้เวลาทบทวนบทเพลงที่สามารถเล่นได้ แต่หากต้องเริ่มต้นฝึกซ้อมบทเพลงใหม่ หรือแบบฝึกหัดใหม่ ทุกคนจะเริ่มจากการวิเคราะห์และทำความเข้าใจกระบวนจังหวะสำคัญ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ก่อนเริ่มแกะและซ้อมตามโน้ตเพลงจนกระทั่งเริ่มเข้าใจภาพรวม จากนั้นจึงแบ่งเป็นท่อนย่อยเพื่อแยกซ้อมตามความเหมาะสม แล้วจึงนำแต่ละท่อนมาซ้อมรวมกันโดยใช้ความเร็วที่ตนเองสามารถเล่นได้ ลำดับต่อมา นิสิตและนักศึกษาใช้เมโทรโนมประกอบการฝึกซ้อม กล่าวคือกำกับเมโทรโนมในความเร็วที่ตนเองสามารถเล่นได้แล้วจึงค่อย ๆ เพิ่มความเร็วขึ้นตามความเหมาะสม จนถึงความเร็วจริง หรือความเร็วที่อาจารย์กำหนดไว้ ซึ่งหากมีเทคนิคที่ยาก หรือเป็นข้อจำกัด นิสิตและนักศึกษาใช้วิธีแบ่งซ้อมเป็นส่วน ๆ กับความเร็วเมโทรโนมเช่นเดิม และเมื่อเล่นได้คล่องแคล่ว จึงนำเอาท่อนไปซ้อมในภาพรวมทั้งหมด และเมื่อสามารถเล่นได้จนจบ นิสิตและนักศึกษาจะย้อนกลับมาพิจารณารายละเอียดบทเพลง เช่น ความซ้ำเร็วหรืออารมณ์ของเพลงตามทีระบุในโน้ตเพลง แต่กระนั้น นิสิตและนักศึกษามีการดัดแปลงจากการตีความบทเพลงเพิ่มเติม

เล็กน้อย โดยศึกษาจากวิธีการเล่นของผู้นักแสดงระดับโลกจากสื่อออนไลน์ เพื่อหยาบยืม และประยุกต์แนวคิดของนักแสดง มาใช้กับการแสดงของตนเอง ซึ่งวิธีการนี้จะใช้ควบคู่ไปกับการฝึกซ้อมตามคำแนะนำของครูผู้สอน

จุดมุ่งหมายหลักในฝึกซ้อมของนิสิตและนักศึกษา คือ นำไปใช้ในการการสอบหรือแสดงต่อหน้าสาธารณชน ซึ่งเมื่อใกล้ถึงกำหนด คือ ช่วง 1-2 สัปดาห์ก่อนสอบทุกคนจะเพิ่มเวลาการซ้อมเป็น 3-4 ชั่วโมงต่อวัน เพื่อให้บทเพลงสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนส่วนหนึ่งมองว่า ในช่วงเวลาที่ใกล้สอบนั้นควรเป็นเวลาผ่อนคลาย ดังนั้นบทเพลงควรจะสมบูรณ์ก่อนแล้วอย่างน้อย 1 เดือน และใช้ช่วงเวลาที่ใกล้สอบในการซ้อมทบทวนเท่านั้น ภาณุวัฒน์ เลิศคุณลักษณะ ได้ให้แนวคิดว่า

“โดยปกติเพลงจะเพอร์เฟ็ค พร้อมเล่นก่อนวันเล่นจริงอยู่แล้วประมาณเดือนหนึ่ง ฉะนั้นจึงไม่ได้มีการซ้อมเพิ่มเติมพิเศษอะไร ก่อนสอบหนึ่งเดือนก็จะเป็นการทวนเพลงไปเรื่อย ๆ มากกว่า อาจจะเล่นวันละครึ่งสองครั้งให้ไม่ลืม พอถึงวันสุดท้ายก่อนเล่นจริงก็ซ้อมใหญ่ ก็คือวันนั้นก็จะอยู่กับเพลงนั้นทั้งวัน ซ้อมรอบสองรอบ ละก็พัก - ละซ้อมรอบสองรอบ แล้วก็พัก ประมาณว่าคลุกคลีอยู่กับเพลงนั้นทั้งวัน เพื่อเตรียมตัวให้ความมั่นใจมันเกินร้อย เพราะวันจริงจะต้องมีหลาย ๆ อย่างที่ทำให้เปอร์เซ็นต์มันลดลงไป แล้ววันเล่นจริงก็มีการไปซ้อมเล่นในสถานที่จริงเล็กน้อย เพื่อให้ชิน”
(ภาณุวัฒน์ เลิศคุณลักษณะ, สัมภาษณ์, 25 กันยายน 2562)

การฝึกซ้อมเพื่อเตรียมออกแสดงต่อหน้าสาธารณชนหรือเข้าสู่กระบวนการสอบปลายภาค ผู้เรียนส่วนใหญ่สร้างความมั่นใจโดยการซ้อมจากสถานที่จริง หรืออาจทดลองแสดงกันเองในกลุ่มเพื่อน ๆ รายวิชาทักษะปฏิบัติ รวมถึงฝึกซ้อมในพื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้เพื่อลดความประหม่า ธนวัตร แซ่ลิ้ม ตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมาว่า

“จะซ้อมมากกว่าปกติก่อนจะถึงวันแสดงจริงสองอาทิตย์ ก่อนหน้านั้นก็จะซ้อมแทบทุกวันเลยเฉลี่ยก็ประมาณ 5-8 วัน แล้วก็จะมีเล่นให้เพื่อนดูบ้าง 2-3 คน แล้วก็ไปเล่นสถานที่จริงและที่สาธารณะ (ลานสมเด็จ) บ้าง เพื่อลดความประหม่า” (ธนวัตร แซ่ลิ้ม, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2562)

สถานที่สำหรับใช้ฝึกซ้อม พบว่า นิสิตและนักศึกษามักเลือกสถานที่ ลักษณะสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นส่วนตัว เพื่อให้เกิดสมาธิ เลือกสภาพแวดล้อมอากาศถ่ายและมีเครื่องปรับอากาศ ไม่มีเสียงรบกวน เช่น ห้องพักส่วนตัว แต่ข้อควรระวังคือ อาจเกิดเสียงรบกวนแก่ผู้พักอาศัย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นข้อจำกัดประการหนึ่ง เพื่อแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นจึงหลีกเลี่ยงการซ้อมในช่วงเวลากลางวันระหว่างที่มีการเรียนการสอน นิสิตและนักศึกษาทุกคนจะใช้ห้องซ้อมของภาควิชา ที่มีลักษณะพื้นที่ของห้องแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่า สภาพห้องซ้อมส่งผลให้เกิดลักษณะทางกายภาพของเสียงที่ต่างกัน แต่ก็ไม่ได้มีผลกระทบต่อการเรียนการสอนหรือการซ้อม ผู้เรียนยังคงสามารถเล่นเสียงดังได้เต็มที่ การฝึกซ้อมภายในสถานที่ ๆ คณะมนุษยศาสตร์กำหนดไว้ เป็นห้องเรียนที่มีอากาศถ่ายเทสะดวกและมีเครื่องปรับอากาศ ที่สามารถปรับอุณหภูมิได้ตามความเหมาะสม แต่บางครั้งพบอุปสรรคในเรื่องของเสียงรบกวนจากห้องข้างเคียง ซึ่งมีการเรียนการสอนเครื่องปฏิบัติอื่น ๆ อยู่เช่นกัน ทำให้ผู้ฝึกซ้อมเสียสมาธิบ้างในบางครั้ง

อาจารย์ผู้สอน เป็นกุญแจสำคัญในการกระตุ้นความสำเร็จรายวิชาปฏิบัติของนิสิตและนักศึกษาเอกดนตรีสากลจากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจและยอมรับในความรู้ความสามารถของผู้สอน (ธนวัตร แซ่ลิ้ม; นารณภัสร์ ลิ้มประเสริฐ) เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชาปฏิบัติดนตรี สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

สำเร็จการศึกษาโดยตรงจากมหาวิทยาลัยชั้นนำ หรือมีความเชี่ยวชาญในเครื่องมือปฏิบัติ จึงสามารถส่งเสริมพัฒนาการทักษะปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยสุดท้ายและเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในรายวิชาทักษะปฏิบัติ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จากการสัมภาษณ์ พบว่า นิสิตและนักศึกษาค่อนข้างให้ความสำคัญกับผลการเรียน และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา จึงก่อให้เกิดแรงจูงใจในการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ และทุกคนมีความพึงพอใจในพัฒนาการของตนเอง และหาเวลาว่างค้นหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา เมื่อประกอบกับความคาดหวังกับหน้าที่การงานในอนาคต จึงเป็นปัจจัยเสริมที่สร้างแรงขับเคลื่อนให้ฝึกซ้อมดนตรี และเตรียมความพร้อมเพื่อไม่ให้เกิดโอกาสสำคัญในชีวิตการทำงาน

การอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษา เพื่อหาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการในการปฏิบัติดนตรี เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จในรายวิชาปฏิบัติ โดยใช้การสัมภาษณ์จากนิสิตและนักศึกษา ภาควิชาดนตรี ในจังหวัดพิษณุโลก ที่มีทักษะด้านการปฏิบัติดนตรีที่ดี ซึ่งทำให้ข้อสรุปงานวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างกระบวนการซ้อมดนตรี สร้างแรงจูงใจ หรือสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงหรือต่อยอดในงานวิจัยเกี่ยวข้องได้ จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัย พบว่า งานวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรัญญา ศรีวรบุตร (2560, หน้า 89) และสุรติ ประพัฒน์รังสี (2550, หน้า 39-43) ซึ่งรายงานผลการศึกษากับกระบวนการฝึกซ้อมของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมซ้อมที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การเริ่มฝึกซ้อมด้วยแบบฝึกหัด หรือใช้วิธีการซ้อมบทเพลงกับเมโทรโนมจากช้าไปเร็ว รวมถึงใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองที่ส่งผลให้สามารถยกระดับทักษะปฏิบัติของตน อีกประการ ข้อค้นพบในงานวิจัยชิ้นนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวรัญญา ศรีวรบุตร (2560, หน้า 89) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่มีความชัดเจนในตารางฝึกซ้อม เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา ดังนั้น กล่าวได้ว่า การมีความสำคัญกับการซ้อมชดเชยเมื่อแผนการซ้อมไม่เป็นไปตามที่วางไว้ จะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในรายวิชาทักษะปฏิบัติอีกประการ หากสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมซ้อมให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นประการสุดท้าย ดังที่ ญรุต สุทธิจิตต์ (2541, หน้า 47) กล่าวถึงความสำคัญของครูผู้สอนและสภาพแวดล้อมในการเรียนดนตรีนั้น นิสิต นักศึกษาเอกดนตรีสากลในจังหวัดพิษณุโลกที่เรียนรายวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรี ไม่ว่าจะเป็นดนตรีคลาสสิกหรือดนตรีสมัยนิยม มีความเชื่อมั่นในบริบทเชิงวิชาการและสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อพัฒนาการ จึงเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จในรายวิชาปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้ที่ประสบความสำเร็จกับจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในเอกดนตรีสากลยังคงมีช่องว่างที่ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ กล่าวคือ ผู้มีจำนวนเปอร์เซ็นต์ผู้ที่ประสบความสำเร็จอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ทั้งนี้ ส่งผลจากข้อจำกัดด้านการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย จากประเด็นดังกล่าว จึงเกิดข้อควรพิจารณาต่อไปว่า ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหรือไม่ ที่สามารถสร้างให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่สังกัดเอกดนตรีสากล ในคณะมนุษยศาสตร์สถาบันอุดมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ประสบผลสำเร็จในรายวิชาปฏิบัติ

บทสรุปงานวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในรายวิชาทักษะปฏิบัติของนิสิตและนักศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านวิธีการซ้อม กล่าวได้ว่า ผู้เรียนทราบถึงความสำคัญของการซ้อมแบบฝึกหัดที่สำหรับการซ้อมอุ่นเครื่อง และมีความเข้าใจในสิ่งที่ตนเองฝึกซ้อมในเบื้องต้น จากการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนใช้เมโทรโนมประกอบการซ้อมและใช้ความเร็วอย่างเหมาะสม

เพื่อให้เกิดพัฒนาการ รวมทั้งให้ความสนใจค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองจากสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นความรู้นอกตำราเรียน เพื่อเตรียมตัวสอบหรือแสดง แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการซ้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในรายวิชาทักษะปฏิบัติ กล่าวคือ ผู้เรียนกลุ่มที่หนึ่งเลือกเพิ่มเวลาการซ้อมช่วงใกล้สอบเพื่อมุ่งเน้นความแม่นยำ และทำให้ บทเพลงมีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด กลุ่มที่สองใช้เวลาในการซ้อมเป็นปกติ ถึงแม้ว่าจะอยู่ในช่วงใกล้สอบหรือ แสดงเนื่องจากการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องโดยตลอด และตระหนักว่า บทเพลงควรมีความสมบูรณ์อย่างน้อย 1 เดือน ก่อนสอบหรือแสดง และใช้ช่วงเวลาที่เหลือเพียงแค่อ่านซ้อมเพื่อทบทวนเท่านั้น

ด้านอุปกรณ์และสถานที่ นิสิตและนักศึกษามีเครื่องดนตรีและอุปกรณ์สำหรับฝึกซ้อมอย่างเพียงพอเป็นสิ่งที่ทำให้ ประสบความสำเร็จในรายวิชาปฏิบัติ และแม้ว่าทุกคนจะเชื่อว่าการที่มีเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพสูงสามารถยกระดับ ทักษะการปฏิบัติดนตรีได้ แต่ก็ยังคงเป็นข้อจำกัดของนิสิตและนักศึกษาที่ไม่สามารถจัดหาเครื่องดนตรีที่อยู่ในเกณฑ์ คุณภาพสูงได้ ประเด็นเรื่องสถานที่ นิสิตและนักศึกษาทุกคนมีสถานที่ฝึกซ้อมที่มีความเป็นส่วนตัว ไม่มีเสียงรบกวน อากาศถ่ายเทสะดวกและมีเครื่องปรับอากาศ ทำให้มีสมาธิในการซ้อม

ปัจจัยด้านตัวแปรที่สำคัญ 2 ตัวแปรที่ส่งผลต่อการซ้อมและความสำเร็จในรายวิชาปฏิบัติ ได้แก่ ครูผู้สอนและ แรงจูงใจภายใน กล่าวได้ว่า การที่นิสิตและนักศึกษาสามารถสร้างแบบแผนหรือกระบวนการซ้อมที่มีประสิทธิภาพ หนึ่งใน ตัวแปรสำคัญคือ การชี้แนะของครูผู้สอน ซึ่งจากข้อมูลเบื้องต้นนิสิตและนักศึกษาทุกคนเห็นพ้องว่า ครูผู้สอนมีผลกับพัฒนา ด้านทักษะปฏิบัติดนตรีของตนเองเป็นอย่างมาก ทั้งในเรื่องของการให้ความรู้หรือแนวคิดใหม่ ๆ และการมองเห็นถึง จุดบกพร่องของตัวนิสิตและนักศึกษา ซึ่งครูผู้สอนก็สามารถให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว ประการสุดท้าย นิสิตและนักศึกษาทุกคนมีความคาดหวังในผลการเรียนและพัฒนาการในทักษะปฏิบัติดนตรีของตนเอง เป็นแรงจูงใจให้ เกิดความรับผิดชอบในการซ้อมดนตรีอย่างสม่ำเสมอ ทุกคนมีความพึงพอใจกับทักษะของตนเอง มีความกระตือรือร้นที่จะ เปิดรับความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา และทั้งหมดนี้สามารถส่งผลต่อหน้าที่การงานในอนาคตด้วย ซึ่งนิสิตและนักศึกษาก็อยากได้ ทำงานในสิ่งที่ตนเองคาดหวังไว้

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ ชันธศิริ. (2558). *ดุริยางคศิลป์ตะวันตก (เบื้องต้น)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2541). *จิตวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). *พฤติกรรมการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2545). *สาระดนตรีศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวัตร แซ่ลิ้ม. สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2562.
- นารณภัส ลิ้มประเสริฐ. สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562.
- ภาณุวัฒน์ เลิศคุณลักษณะ. สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2562.
- ภาวไล ดันจันทรพงศ์. (2555). การสร้างความมั่นใจสำหรับการแสดงเดี่ยว. *วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต*, 7(1), 40-46.
- วรัญญา ศีวีรบุตร. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการซ้อมดนตรีของนักศึกษาศาखाวิชาดนตรีสมัยนิยม*. การประชุม ชาติใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยชาติใหญ่.



- วรเทพ รัตนอำมพวัลย์. (2554). ผีก็ขอมก็ตาบอย่างไ้ให้ได้ผล ตอนที่ 1. *วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต*, 6(2), 41-45.
- สุกรี เจริญสุข. (2548). *พรสวรรค์สร้างได้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
- สุรติ ประพัฒน์รังสี. (2550). *กระบวนการฝึกซ้อมดนตรี (กลุ่มเครื่องลมไม้) กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นเตรียมอุดมดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อภิชัย เลี่ยมทอง. (2555). หลักสำคัญสำหรับการฝึกซ้อมดนตรีเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด. *วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต*, 7(1), 29-39.